

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o poskytovaní údajov na účel adresnej energopomoci.

Návrh zákona bol vypracovaný ako iniciatívny materiál ministerstva, ktoré v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky a inými strategickými dokumentmi od roku 2023 kompetenčne zastrešuje oblasť poskytovania pomoci zraniteľným odberateľom energií v domácnosti a vybraným ďalším odberateľom energií.

V súlade s plánom činnosti vlády Slovenskej republiky sa predpokladá, že v priebehu roka 2026, resp. v nadchádzajúcich ďalších rokoch, sa bude tzv. energopomoc ako adresná forma pomoci poskytovať zraniteľným odberateľom v domácnosti, ktorí sú ohrození energetickou chudobou.

Dôvodom na vypracovanie návrhu zákona je potreba vytvorenia legislatívneho rámca pre zber a analýzu sociálno-ekonomických údajov (o príjmoch, dávkach a príspevkoch, ktoré tvoria príjmovú stránku domácností) a ďalších informácií (najmä o veľkosti a charaktere spotreby energií a vody, ktoré tvoria výdavkovú stránku domácností) tak o koncových odberateľoch elektriny v domácnosti, koncových odberateľoch plynu v domácnosti, konečných spotrebiteľoch vody v domácnosti a konečných spotrebiteľoch tepla v domácnosti, dodávaného systémom centralizovaného zásobovania teplom ale súčasne aj o ďalších členoch domácností, ktorí sú taktiež konzumentmi energií. Cieľom zberu a analýzy údajov je vytvorenie a napĺňanie logicky štruktúrovanej databázy prevádzkovej ministerstvom, ktorá sa v ďalšom období transformuje na komplexný informačný systém na vyhodnocovanie ohrozenia jednotlivých domácností energetickou chudobou a miery ich ohrozenia pri vytvorení registra odborných miest so všetkými relevantnými údajmi potrebnými na inštitucionalizovanie systému adresnej energopomoci.

Z hľadiska rozsahu sa voči súčasnej praxi nezavádzajú nové kategórie informácií, ktoré už dnes evidujú a spracúvajú jednotlivé subjekty, od ktorých návrh zákona predpokladá poskytovanie údajov, a to na základe žiadosti ministerstva v rozsahu a spôsobom uvedenom v žiadosti o poskytovanie údajov. Vytvára sa legislatívny rámec, na základe ktorého bude môcť ministerstvo existujúce údaje od jednotlivých poskytovateľov zbierať a ďalej s nimi pracovať spôsobom, ktorý vytvorí základ pre vyhodnocovanie miery ohrozenia jednotlivých domácností v Slovenskej republike energetickou chudobou a identifikovanie tých domácností, ktoré budú prijímateľmi adresnej energopomoci.

Prijatie navrhovaného zákona nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyv na limit verejných výdavkov, ani vplyv na podnikateľské prostredie. Návrh zákona nemá sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na služby verejnej správy pre občana, na informatizáciu a tiež nemá vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu, inými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, s právom Európskej únie a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia.

B. Osobitná časť

K § 1

Upravujú sa podmienky poskytovania údajov o koncových odberateľoch elektriny v domácnosti, koncových odberateľoch plynu v domácnosti, konečných spotrebiteľoch vody, ak je konečným spotrebiteľom vody domácnosť, a konečných spotrebiteľoch tepla dodávaného prostredníctvom systému centralizovaného zásobovania teplom, ak je konečným spotrebiteľom tepla domácnosť

K § 2

Vymedzuje sa účel poskytovania údajov. Údaje sa poskytujú na účel získavania, zhromažďovania, spracúvania, uchovávania a vyhodnocovania informácií o osobách tvoriacich domácnosť a o ich príjmoch, potrebných na posúdenie miery ohrozenia energetickou chudobou, a na účel prípravy systému poskytovania adresnej energopomoci.

Definuje sa pojem adresná energopomoc. Ide o pomoc štátu osobám ohrozeným energetickou chudobou.

K § 3

Určuje sa okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať ministerstvu potrebné údaje. Povinnými poskytovateľmi údajov sú orgány verejnej správy a iné osoby, ak získavajú, zhromažďujú alebo spracovávajú sociálno-ekonomické údaje o fyzických osobách, domácnostiach alebo o osobách, ktoré tvoria spoločnú domácnosť v Slovenskej republike, osoby vykonávajúce činnosti distribúcie elektriny, distribúcie plynu, dodávky elektriny, dodávky plynu, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou a osoby vykonávajúce činnosti podľa § 1 ods. 2 a ods. 3 písm. c) zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov.

Upravuje sa forma poskytovania údajov. Údaje sa poskytujú bezodplatne, na žiadosť ministerstva v rozsahu a spôsobom uvedenom v žiadosti.

Špecifikujú sa informačné registre, z ktorých sa údaje poskytujú, a to informačný systém katastra nehnuteľností, register fyzických osôb, register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, informačný systém finančnej správy, informačný systém Sociálnej poisťovne, register poberateľov výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku, informačný systém riadenia sociálnych dávok, zoznam osôb, ktorým bol priznaný osobitný príspevok baníkom alebo zvýšenie osobitného príspevku baníkom, informačný systém prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, informačný systém organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, informačný systém dodávateľa elektriny, informačný systém prevádzkovateľa distribučnej siete, informačný systém dodávateľa plynu, informačný systém osoby podnikajúcej v tepelnej energetike, informačný systém fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej správu bytového domu, ktoré rozpočítavajú množstvo vyrobeného tepla konečným spotrebiteľom, informačný systém osoby vykonávajúcej regulovanú činnosť vo vodnom hospodárstve na základe potvrdenia o registrácii podľa osobitného predpisu, resp. z iných informačných systémov alebo zoznamov, v ktorých sa evidujú poskytované údaje.

K § 4

Ustanovenie vymedzuje rozsah poskytovaných údajov podľa jednotlivých informačných registrov.

Z informačného systému katastra nehnuteľností sa poskytujú údaje o bytoch a domoch, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona, pričom druhom nehnuteľnosti sa rozumie rodinný dom, bytový dom alebo byt v bytovom dome. Z registra fyzických osôb sa poskytujú údaje, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona, pričom údajmi o rodinných vzťahoch sa rozumejú vzťahy medzi členmi rodiny (manžel/ka, otec, matka, dcéra, syn). Z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci sa poskytujú údaje o konečných užívateľoch výhod, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Z informačného systému finančnej správy sa poskytujú údaje o všetkých evidovaných príjmoch v členení podľa jednotlivých druhov príjmu, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Z informačného systému Sociálnej poisťovne sa poskytujú údaje o všetkých vyplácaných dávkach v členení podľa jednotlivých druhov dávok, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Z registra poberateľov výsluhového dôchodku a poberateľov invalidného výsluhového dôchodku podľa osobitného predpisu sa poskytujú údaje o všetkých vyplácaných dávkach v členení podľa jednotlivých druhov dávok, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Z informačného systému riadenia sociálnych dávok sa poskytujú údaje, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Zo zoznamu osôb, ktorým bol priznaný osobitný príspevok baníkom alebo zvýšenie osobitného príspevku baníkom sa poskytujú údaje o všetkých vyplácaných príspevkoch v členení podľa jednotlivých druhov príspevkov, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona. Z informačného systému prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, informačného systému organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, informačného systému dodávateľa elektriny, informačného systému prevádzkovateľa distribučnej siete, informačného systému dodávateľa plynu, informačného systému osoby podnikajúcej v tepelnej energetike, informačného systému fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej správu bytového domu, ktorá rozpočítava množstvo vyrobeného tepla konečným spotrebiteľom a z informačného systému osoby vykonávajúcej regulovanú činnosť vo vodnom hospodárstve na základe potvrdenia o registrácii podľa osobitného predpisu, sa poskytujú údaje o odberných miestach a spotrebe energií, ktorých rozsah je vymedzený v návrhu zákona, pričom údajmi o vlastníkovi odberného miesta, resp. koncového odberateľa na odbernom mieste sa rozumejú tak údaje identifikujúce vlastníka odberného miesta, resp. koncového odberateľa, ako aj kontaktné údaje.

Ustanovuje sa, že na účely tohto zákona sa poskytujú aj ďalšie údaje, ktoré sú v súlade s účelom spracúvania a sú potrebné na účel získavania, zhromažďovania, spracúvania, uchovávania a vyhodnocovania informácií o osobách tvoriacich domácnosť a o ich príjmoch, potrebných na posúdenie miery ohrozenia energetickou chudobou, a na účel prípravy systému poskytovania adresnej energopomoci.

K § 5

Upravujú sa ustanovenia spoločné pre poskytovanie, spracúvanie a uchovávanie poskytovaných údajov.

Špecifikuje sa dotknutá osoba, ktorou je každá osoba, o ktorej sa získavajú, zhromažďujú alebo spracúvajú sociálno-ekonomické údaje, potrebné na posúdenie miery ohrozenia energetickou

chudobou na účel podľa § 2 ods. 1 zákona. Dotknutou osobou je aj osoba, ktorá tvorí s osobou podľa prvej vety spoločnú domácnosť pre účely tohto zákona.

Upravuje sa, že ministerstvo získava a spracúva osobné údaje v súlade s § 2 ods. 1 zákona v informačnom systéme, ktorého je prevádzkovateľom a správcom, pričom údaje z informačného systému adresnej energopomoci sa nezverejňujú. Zároveň sa upravuje, že pri poskytovaní údajov sa prihliada na primeranosť a efektívnosť. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

Ustanovuje sa povinnosť ministerstva prijať zodpovedajúce technické a organizačné opatrenia na ochranu súkromia a osobných údajov a povinnosť spracúvať a uchovávať poskytnuté údaje najdlhšie po dobu jedného roka odo dňa ich poskytnutia. Po uplynutí tejto doby je ministerstvo povinné poskytnuté údaje bezodkladne zlikvidovať.

K § 6

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia.